

drage til at gøre Hjemmene hyggeligere for Husmændene, bidrage til at forøge deres Kærlighed til det Hjem, hvori de leve. Jeg tror heller ikke, at det vil være forbundet med nogen særegen Vanskelighed at faa tilstrækkelig praktiske Bestemmelser desangaaende førte igennem. Vanskelighederne ere, som den højtærede Landbrugsminister udtalte, større, naar det gælder Forbedringer ved Jorden. Men der ere mine Betæneligheder heller ikke ret store, fordi jeg tror, at der ogsaa her kan træffes saa praktiske Bestemmelser, at Husmanden med Lyst og Iver kan tage sig af sit Arbejde og foretage Forbedringer ved Jorden, idet han ikke behøver at risikere, at de Udgifter, som han paadrager sig, falde tilbage paa ham, ogsaa uden at han faar Nyttens af dem. Hvor det er virkelige Grundforbedringer, Forbedringer, som række ud over enkelte Aar, er det naturligt, at han eventuelt faar Udgifterne refunderede af Ejeren. Jeg vil dog sige, at i den Form, hvori Lovforslaget her foreligger, er der ret væsentlige Mangler; men jeg skal ikke indlade mig paa Enkeltheder, thi det forekommer mig rettest at se Tiden an og afvente, hvilken Form det Udvalg, som sandsynligvis bliver nedsat, vil give Lovforslaget. Allerede for flere Aar siden beskæftigede jeg mig med dette Spørgsmaal, og jeg tror, der er Veje, som man kan gaa, hvorved Loven ogsaa i denne Henseende kan blive gennemførlig og god. Men for at den kan blive rigtig formaalstjenlig, vil jeg indrømme, at det er nødvendigt at skaffe alle de Oplysninger, som overhovedet kunne skaffes, og jeg slutter mig derfor ganske til de Udtalelser herom, som faldt fra det ærede Medlem for Ringsted (Zahle). Naar disse Oplysninger foreligge, er jeg overbevist om, at vi alle her i Tinget — og jeg har det samme Haab med Hensyn til det høje Ting her ovenover os — med en god Vilje ville arbejde paa at skaffe disse Forbedringer til Veje for Lejehusmændene.

P. Christensen: Ja, jeg kan jo kun være tilfreds med de Udtalelser, der ere faldne fra de to Medlemmer her i Tinget, der have haft Ordet. Anderledes er det jo med nogle af de Udtalelser, der faldt fra Ministerbordet. Jeg skal erkende, at den højtærede Minister med nogen Sympati saa paa Sagen, men dog nærrede han paa mange, og det paa de allervigtigste Omraader, en vis Ængstelse for at gaa med til de Bestemmelser, som Lovforslaget indeholder. Den højtærede Minister mente saaledes, at Lovforslaget er for lemfl-

digt mod Lejerne og nævnte adskillige af de Bestemmelser, der fandtes i Loven af 9de Marts 1838 med Hensyn til Gaardmænd. Blandt disse Bestemmelser var der en, som jeg mærkede mig, et Forlangende om, at vedkommende skulde være gift. Jeg kan nu ikke indse, at det er nogen særlig streng Bestemelse, thi de allerfleste af dem ville vistnok opfylde denne Betingelse. Af samme Beskaffenhed er en hel Del af de andre Bestemmelser, som den højtærede Minister mente at burde forlange. Det forekommer ikke mig, at de ere af en særlig streng Natur, saa det er muligt, at vi, hvis vi overhovedet derved kunde imødekomme den højtærede Minister og fjerne noget af den Ængstelse, han nærer, kunne gaa ind paa i alt Fald nogle af de Betingelser, han opstillede. Den højtærede Minister var noget betænkelig ved Lovforslaget, fordi det umuliggjorde Tjenestehusene. Jeg vil for mit Vedkommende sige, at jeg netop tror, at det er et af Lovforslagets store Fortrin, hvis det kunde umuliggøre disse Tjenestehuse. Thi for os Forslagsstillere staar det klart, at den Opsigelsesfrist, som man i Almindelighed nu har for Lejehusene, et halvt Aar, er alt for kort, og det er jo ogsaa derfor, at vi foreslaa en Forlængelse af Lejemaalet. Men naar den højtærede Minister synes at have en stærk Forkærlighed netop for Tjenestehuse eller for de saakaldte Tyendekontrakter, hvorved man kan opsiges Lejehusmændene, endog paa langt kortere Tid, 4 Uger, og hvis de have forbrudt sig paa grovere Maade, endogsaa kan smide dem ud straks — saa, siger jeg, varsler det ikke godt for Lovforslagets Skæbne, hvis den højtærede Minister staar stærkt paa dette Standpunkt. Jeg har, som sagt, den modsatte Opfattelse. Jeg tror netop, at Arbejdskraften paa Landet vilde blive knyttet langt bedre, langt sikkrere til de Gaarde, hvor der var Brug for den, hvis man gjorde Betingelserne for disse Lejehusmænd bedre, end de ere i Øjeblikket, og, som det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, udtalte, gjorde Hjemmene lidt hyggeligere for dem. Den højtærede Minister var ogsaa bange for, at de Regler, vi have om Udredelse af Erstatning fra Ejeren Side for Forbedringer, der vare gjorte paa Bygningerne fra Lejernes Side, ere utilstrækkelige. Jeg synes dog, at Lovforslaget taler temmelig klart her paa dette Omraade. Vi sige udtrykkelig, at der kun bør udredes Erstatning for saadanne Forbedringer, der ere udførte ifølge kontraktmæssig Paalæg af Ejeren eller uden saadant, og som